

A man with short brown hair and blue eyes, wearing a brown bomber jacket over a white shirt and a patterned tie, stands against a light blue background. To his right is a blue line drawing of a man in a suit and tie. The text 'IEDERE STAP TELT' is overlaid in large white letters.

IEDERE STAP TELT

Jaarverslag 2024

Perspectief
herstelbemiddeling

INHOUD

Voorwoord	3
1. Herstelbemiddeling	4
2. Ontwikkelingen in 2024	6
3. Kwaliteit, deskundigheid en onderzoek	12
4. Brede bekendheid herstelbemiddeling	16
5. Organisatie	19
6. Cijfers	21

COLOFON

Tekst Perspectief Herstelbemiddeling • Utrecht

Ontwerp Story Studio • Hilversum

Maart 2025

VOORWOORD

IEDERE STAP TELT

Herstel na een ingrijpende gebeurtenis. Dat is waar we voor staan. We kijken terug op een goed jaar, waarin we meer betrokkenen na een ingrijpende gebeurtenis als een delict of verkeersongeval hebben kunnen helpen om een stap in hun herstel te zetten.

Het thema van ons jaarverslag is **iedere stap telt**. Wat herstelbemiddeling kan brengen, in welke vorm en op welk moment, is voor iedereen anders. Onze bemiddelaars onderzoeken dit samen met betrokkenen, waarbij betrokkenen zelf de regie hebben. Met als doel het kunnen zetten van een stap in herstel en verwerking. Onderzoek wijst uit dat het zelf de regie hebben op je hersteltraject en de keuze van herstelvoorziening, een positief effect heeft op het herstel en daar blijven we ons voor inzetten.

We vinden het belangrijk om als organisatie midden in de samenleving te staan. We hebben daarom ook afgelopen jaar geïnvesteerd in innovatie en onderzoek om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij ontwikkelingen in de samenleving en de behoeften van betrokkenen. Onderdelen zijn het onderzoek naar de effecten van de herstelbemiddeling en de ontwikkeling van nieuwe vormen van dienstverlening, zoals Samenspraak. Met Samenspraak bieden we een stap in herstel voor betrokkenen die contact wensen met de ander, maar waarbij de ander dat niet wil. Ook een onderdeel van innovatie is het vergroten van de toegankelijkheid van onze dienstverlening. Bijvoorbeeld door de drempel te verlagen voor jongeren. Omdat we het belangrijk vinden dat betrokkenen zelf de keuze kunnen maken om herstelbemiddeling te onderzoeken. Alleen al het hebben van deze keuze kan een belangrijke stap in herstel zijn.

Hiermee gaan we verder in 2025. Omdat iedere stap telt en van waarde kan zijn voor betrokkenen.

mr Rosa H.M. Jansen, MPA
VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR

drs Edward M. van der Kruijk, MBA
RAAD VAN BESTUUR

mr Nathalie de la Cousine
DIRECTEUR PERSPECTIEF HERSTELBEMIDDELING

HERSTELBEMIDDELING

Perspectief Herstelbemiddeling brengt betrokkenen na een ingrijpende gebeurtenis met elkaar in contact. Denk aan een verkeersongeval, een misdrijf of aan (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Het gaat vaak om slachtoffers en plegers of veroorzakers (van bijvoorbeeld een verkeersongeval), maar ook om nabestaanden, familieleden, getuigen of andere betrokkenen. Ook kunnen vertegenwoordigers van instanties, zoals een bestuur van een vereniging deelnemen.

De bemiddelaars bereiden het contact zorgvuldig voor, stemmen de verwachtingen af en maken afspraken over het verdere verloop. Deelnemers bepalen wat zij zeggen en welke afspraken zij maken. Ook bepalen ze het tempo en de vorm van contact. Naast een gesprek kan worden gekozen voor een pendelbemiddeling, briefwisseling, groepsherstel of een videoboodschap. Wat herstelbemiddeling kan brengen kan voor iedereen anders zijn. Zoals het kunnen stellen van vragen, het op zoek zijn naar erkenning van wat er is gebeurd, afspraken

maken voor de toekomst, het tonen van berouw. Zo hebben deelnemers zelf de regie over het bemiddelingstraject met als doel verwerking en herstel.

STRAFRECHT EN HERSTELBEMIDDELING— EEN STERK DUO

Herstelbemiddeling staat los van juridische processen en heeft geen invloed op de uitkomst daarvan. Herstelbemiddeling gaat om beleving en niet om waarheidsvinding; het gaat om emotioneel herstel en niet om het aanwijzen van een schuldige. Herstelbemiddeling en het strafrecht zijn daarmee aanvullend aan elkaar en kunnen elkaar versterken.

Herstelbemiddeling kan een alternatief bieden als het strafrecht niet wenselijk of haalbaar is. Of juist na afronding van de strafzaak kan de ruimte ontstaan bij betrokkenen om de focus te leggen op het herstelproces. Ook tijdens het strafproces kan herstelbemiddeling een waardevolle bijdrage leveren voor betrokkenen.

De bestemming en de reis – iedere stap telt

Bij Perspectief Herstelbemiddeling krijgen we vaak de vraag naar de uitkomsten van ons werk: is er een gesprek geweest? Hoeveel ‘geslaagde’ bemiddelingen waren er? Wat is het ‘succespercentage’?

Een herstelbemiddelingsproces wordt vormgegeven aan de hand van de behoeften en wensen van de betrokkenen van een ingrijpende gebeurtenis. Een directe dialoog wordt vaak gezien als het hoogst haalbare. Dit is echter niet de enige manier om herstel te bieden. Soms kan een directe ontmoeting (nog) te onveilig voelen of te confronterend. Andere vormen van herstelbemiddeling, zoals een briefwisseling, videoboodschap of pendelbemiddeling, waarbij een bemiddelaar boodschappen over en weer brengt tussen betrokkenen, kunnen dan passender zijn en nog steeds herstel bieden.

Ook horen we van betrokkenen dat alleen al het weten van de optie van herstelbemiddeling rust kan geven. Ook als je er in de toekomst geen gebruik van gaat maken. Het is fijn om te weten dat het mogelijk is en, wanneer je er aan toe bent, er een organisatie is die je hierbij kan helpen. En dat de regie bij jou ligt.

Dat geldt ook voor het oriënterende gesprek met een bemiddelaar. Voor sommige betrokkenen is dit al voldoende en biedt het gesprek herstel. Doordat de aanmeldende partij het verhaal vertelt aan de bemiddelaar en de bemiddelaar oordeelloos luistert. Doordat de bemiddelaar inventariseert wat de (contact)wensen van de betrokkene zijn en confronterende vragen stelt. Het stellen van dat soort vragen zet deelnemers als het ware ongedwongen aan tot nadenken over wat in het traject nodig is met als beoogde doel dat het hen herstel oplevert.

Als men het over herstelrecht en herstelbemiddeling heeft, is het belangrijk om altijd te benadrukken dat herstelbemiddeling niet alleen draait om de uitkomst en het eindresultaat. Er hoeft niet altijd een ontmoeting of andere vorm van contact plaats te vinden om betrokkenen te helpen in hun herstel; ook het gesprek met de bemiddelaar, en überhaupt het nemen van de stap om herstelbemiddeling aan te vragen, kan betrokkenen al verder helpen en hen ondersteunen op hun weg naar herstel.

WACHTTIJD IS HERSTELTIJD

Regelmatig blijft lang onduidelijk, bijvoorbeeld in verkeerszaken, of er vervolging komt. In deze periode van onzekerheid kan herstelbemiddeling helpen bij de verwerking van het ongeval door de stap te zetten naar een gesprek met een bemiddelaar. Juist bij een lange wachttijd kan deze benut worden door alvast te werken aan emotioneel herstel en kan verdere escalatie worden voorkomen. Dat geldt in het bijzonder als betrokkenen elkaar kennen. Alleen al het kunnen maken van afspraken voor de komende periode, zoals wie waar naartoe gaat en wat je doet als je elkaar tegenkomt, kan beiden rust geven en angst verminderen. Als er wel vervolging is ingesteld en er komt een zitting, vinden betrokkenen het soms fijn om elkaar al even gezien te hebben en daarmee de spanning van de zitting weg te halen.

De bemiddelaars onderzoeken in de voorbereiding zorgvuldig wat mogelijk is in aanvulling op het strafproces en werken daarvoor nauw samen met de partners binnen de strafrechtssketen. In de voorbereiding kunnen duidelijke

afspraken gemaakt worden over wat wel en niet in het gesprek aan de orde komt. Of er kan gekozen worden om niet met elkaar in gesprek te gaan, maar bijvoorbeeld brieven uit te wisselen. Iedere zaak is maatwerk. De ervaring is dat de inzet van herstelbemiddeling een positief effect heeft op de beleving van het strafrecht.

“Oplopende voorraden en lange doorlooptijden in de strafrechtketen vragen om innovatieve oplossingen en een nauwe samenwerking. Om zo optimaal recht en herstel te kunnen bieden voor slachtoffers, plegers én maatschappij.”

ROSA JANSEN – VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR

2. ONTWIKKELINGEN IN 2024

ALGEMEEN

Herstelbemiddeling kan na ieder delict en op ieder moment. Ook afgelopen jaar zagen we de inzet in de volle breedte terug. De categorie geweld was wederom de grootste categorie. Hieronder vallen onder andere levensdelicten, bedreiging met geweld, mishandeling en diefstal met geweld. Ook is herstelbemiddeling ingezet na onder andere vermogenscriminaliteit, online fraude en afpersing. Het aandeel verkeerszaken is afgelopen jaar gegroeid van 14% naar 19%. Dat zijn zowel verkeerszaken met een dodelijke afloop als verkeerszaken met licht letsel.

Evenals in voorgaande jaren zagen we ook afgelopen jaar een grote diversiteit in het moment waarop herstelbemiddeling ingezet wordt: zowel heel kort na de gebeurtenis als jaren later. Wat de impact is van een gebeurtenis, én wanneer het juiste moment is om herstelbemiddeling in te zetten, is voor iedereen verschillend. Ook komend jaar blijven we ons dan

ook inzetten voor een brede toegang tot herstelbemiddeling waarbij we aansluiten bij het tempo en gewenste moment van betrokkenen.

HERSTELBEMIDDELING NA SEKSUEEL GEWELD

Veel slachtoffers van seksueel geweld (en ook van andere delicten) worstelen met de vraag 'waarom ik?'. En er is maar één iemand die hier antwoord op kan geven. Herstelbemiddeling biedt slachtoffers de kans om deze vraag en andere vragen te stellen, en antwoorden te krijgen. Maar ook om erkenning te krijgen voor het leed dat hen is aangedaan. Je kunt uitleggen wat de impact is geweest op je leven. Het biedt een mogelijkheid om de regie terug te pakken. Ook daders/plegers kunnen baat hebben bij een bemiddeling. Het geeft inzage in wat ze gedaan hebben. Ze kunnen verantwoordelijkheid nemen, hun kant van het verhaal vertellen, medeleven tonen, excuses maken.

“Het heeft me heel veel gebracht, vooral rust en helderheid.”

Esther* (49) maakte in haar studententijd seksueel grensoverschrijdend gedrag mee. Ze stopte de ervaring weg, maar de herinnering aan de avond kwam kortgeleden terug. Ze besloot er iets mee te doen en meldde zich bij Perspectief Herstelbemiddeling aan om met de ander in gesprek te gaan over wat er destijds gebeurd was.

**Esther is niet haar echte naam.*

“Mijn oudste studerende zoon houdt van gezelligheid, vrienden, uitgaan en veel lol met alcohol. Als hij gedag zei voor een vrolijke avond, merkte ik dat ik hem niet zo goed ‘veel plezier’ kon wensen. Dus ging ik erover nadenken. Waar komt dit vandaan? Waarom reageer ik zo? Ik wist eigenlijk direct wel het antwoord. Dit gaat over m’n eigen ervaringen met alcohol in die leeftijd en toen ik ging studeren.

Ik dronk veel in het eerste studiejaar, veel meer dan ik aankon. Van één avond herinnerde ik me vrijwel niets behalve dat ik naar huis gebracht werd. Dat we ineens afbogen van de weg, dat er een deur openging van een flatgebouw, dat er een laag trappetje was, donker en dat er het een en ander gebeurde.

“Wat verdrietig dat je daar al die tijd mee rondgelopen hebt,” zei een vriendin. Door haar reactie was het alsof er een deurtje openging in mijn hart. Gevoel, verdriet, en een enorme behoefte om hierover te vertellen volgde dit gesprek op. Ze raadde me aan om Slachtofferhulp Nederland te benaderen, wat ik daarna ook deed. Daar werd ik vervolgens doorverwezen naar Perspectief Herstelbemiddeling. Dat heb ik opgepakt. Het leek me fijn om deze ervaring met bijbehorende emoties te verwerken.

ZENUWACHTIG

De dag van het gesprek brak aan, zenuwachtig natuurlijk. Er was iemand bij van Slachtofferhulp Nederland als steun voor mij. Ze drukte me op het hart om te begrijpen dat ik pas 19 was toen het gebeurde. Dat was goed om te horen. Ik oordeelde over mezelf, dat ik beter had moeten weten, niet zoveel had moeten drinken en beter had moeten begrijpen hoe de wereld in elkaar stak. “Je was pas 19 hè”, zei ze steeds. Dat heeft me goed geholpen.

De persoon zelf kwam binnen, bijna stuiterend over de excuses die hij aanbood. Ik heb vervolgens veel gepraat, gevraagd vooral wat zijn herinneringen aan de avond waren. Dat was super verhelderend. Mijn aandeel hierin te begrijpen. We konden vervolgens onze excuses over en weer uitwisselen. Hij, omdat hij wel signalen had opgemerkt dat ik niet echt wilde, maar daar niet naar had geluisterd uit verliefdheid. En ik, omdat ik m’n grenzen niet duidelijk had gecommuniceerd. We gingen goed uit elkaar en zouden elkaar theoretisch weer tegen kunnen komen, zonder dat dit nog tussen ons in zou staan.

OPGELOST

Het heeft me heel veel gebracht, vooral rust en helderheid. Met mijn zoon heb ik goed kunnen praten. Ik kon mijn gedrag uitleggen. Daardoor was het vervelende gesprek tussen ons opgelost. Toen ik laatst weer in mijn studentenstad kwam, merkte ik dat het helemaal niet meer ‘mijn studentenstad’ was met herinneringen aan dronkenschap en toestanden. Maar gewoon een stad, als elke andere stad. Zo wist ik dat ik het echt helemaal achter me had gelaten.”

Ook kun je een toevallige ontmoeting voor zijn. Je kunt afspraken maken voor de toekomst; in 90% van de zedenzaken kennen slachtoffers en daders elkaar. Bijvoorbeeld wat je doet als je elkaar tegenkomt, groet je elkaar of niet. Of wie naar een bepaalde kroeg gaat. Dat kan veel rust en handelingsperspectief geven.

Afgelopen jaar maakte seksueel geweld wederom een substantieel onderdeel uit van ons werk, ongeveer een derde van onze zaken. Dit maakt dat we veel expertise en ervaring hebben opgebouwd in het bemiddelen in zedenzaken. Het is een vast onderdeel van ons opleidingsprogramma en intervisie- en casuïstiekbesprekingen.

“Begeleid contact met de pleger kan erg betekenisvol zijn voor slachtoffers van seksueel geweld. Door erkenning van de dader te krijgen voor wat hen is aangedaan voelen zij zich ontschuldigd. Dat leidt vaak tot minder schaamte- en schuldgevoel.”

DÉSIRÉE DIJK – BEMIDDELAAR

Voor bemiddelingen na seksueel geweld gelden in de basis dezelfde werkwijze en uitgangspunten. Wel zien we vanuit onze ervaring een aantal bijzonderheden ten opzichte van andere type delicten.

Zo zien we dat herstelbemiddelingstrajecten na seksueel geweld meer tijd vragen, meer voorbereiding en een langere doorlooptijd hebben. Betrokkenen hebben vaak zelf meer bezinningstijd nodig tussen de stappen. Ook kunnen meerderde stappen nodig zijn. Bijvoorbeeld eerst een briefwisseling, voordat betrokkenen met elkaar aan tafel gaan. Vaker dan in andere zaken loopt de beleving over wat er is gebeurd uiteen. Dit vraagt uiterste zorgvuldigheid in de voorbereiding. In het merendeel van de zaken vindt seksueel geweld plaats in een systeem; betrokkenen kennen elkaar goed en/of verkeren in elkaars omgeving. De bemiddelaars nemen dat mee in hun begeleiding en betrekken waar nodig naasten en behandelaren. Ook vragen bemiddelingstrajecten na zedenzaken een grote zorgvuldigheid om woorden te kiezen, voor iedereen is dat anders.

Perspectief Herstelbemiddeling is specialist in bemiddeling in zedenzaken: we investeren blijvend in opleiding, intervisie, beleidsontwikkeling en richtlijnen, en psychosociale ondersteuning. We zien dat het in zaken met seksueel geweld vaker tot contact komt en een herstelbemiddelingstraject veel kan betekenen voor betrokkenen. Hier blijven we ons voor inzetten.

“Juist nu, waar de samenleving lijkt te verhard en polariseren, moeten we laten zien dat het anders kan. Elkaar vragen stellen, antwoorden geven, elkaar in de ogen kijken leidt tot erkenning, meer begrip, minder woede en minder angst.”

NATHALIE DE LA COUSINE – DIRECTEUR

INNOVATIE

Innovatie staat hoog op de agenda van Perspectief Herstelbemiddeling. De samenleving staat niet stil en het is van belang om daar continu aandacht voor te hebben en te blijven aansluiten bij ontwikkelingen in de samenleving en bij behoeften van betrokkenen. Om zo optimaal herstel te kunnen

bieden. Daarom bieden wij nu ook andere mogelijkheden aan mensen die de wens hebben tot contact met de ander. Daarvan zijn Samenspraak, indirecte slachtoffers en Herstelcirkels voorbeelden.

SAMENSpraak

In Samenspraak komen daders, slachtoffers en naasten van slachtoffers en daders met elkaar in contact in een aantal groepsgesprekken. Deze betrokkenen hebben allemaal hetzelfde type misdrijf meegemaakt, maar niet dezelfde gebeurtenis. Daarnaast zijn ook twee burgers (niet-betrokkenen) als vertegenwoordigers van de maatschappij onderdeel van de groep. Iedere deelnemer krijgt de kans om vanuit eigen perspectief te vertellen over en te luisteren naar de verschillende aspecten en gevolgen van een misdrijf. Hiermee kunnen deelnemers een stap zetten in hun herstel en weer de regie nemen over dit proces.

Eind 2023 heeft een samenspraakgroep seksueel geweld plaatsgevonden. In 2024 zijn in Penitentiare Inrichting Vught en in Justitieel Complex Zaanstad samenspraakgroepen gestart rondom het thema geweld. De ervaringen van de deelnemers zijn zeer positief, en het heeft hen geholpen een stap in hun herstel en verwerkingsproces te zetten. In het voorjaar 2025 start een samenspraakgroep rondom het thema verkeer. De ervaringen die we opgedaan hebben vertalen we komend jaar door in een vaste werkwijze en dienstverlening.

“Elkaars verhalen horen en je eigen verhaal kunnen delen met anderen zonder dat er meteen een oordeel klaarligt.”

DEELNEMER SAMENSpraak

“Al snel voelde ik me als mens gehoord en gezien.”

DEELNEMER SAMENSpraak

INDIRECTE SLACHTOFFERS EN HERSTELCIRKELS

Slachtoffer-dadercontact is voor plegers één van de vier lagen van herstel. Herstel met jezelf, je naasten en de gemeenschap zijn de andere drie lagen waarop na een delict voor betrokkenen emotioneel herstel nodig kan zijn. Vaak is er overlap tussen

deze herstellagen en kunnen ze niet los van elkaar worden gezien. In de periode 2021 tot en met 2024 hebben we in drie Penitentiare Inrichtingen onderzocht of de inzet van herstelbemiddeling tussen gedetineerden en hun naasten (indirecte slachtoffers) mogelijk en van toevoegde waarde is.

Voorbeeld: Door de nasleep van een delict verslechtert de relatie van een dader met zijn moeder. Het is belangrijk om een gesprek te voeren over het delict en de gevolgen hiervan om hun relatie te verbeteren.

De werkwijze is hetzelfde als in andere herstelbemiddelings-trajecten. De bevindingen zijn positief. Het bespreken van de

gevolgen van het delict tussen gedetineerde en hun naaste, die ook kampt met deze gevolgen, bleek van meerwaarde te zijn voor het herstel. Ook wees de praktijk uit dat een herstelbemiddelingstraject met een naaste vaak voorafgaand of na afloop van een dader-slachtofferbemiddeling volgde. Een gesprek tussen gedetineerde en eigen familie kan bijvoorbeeld randvoorwaardelijk zijn om daarna, met de steun van deze familie, de stap te kunnen zetten naar een gesprek met het slachtoffer. In 2025 verbreden we deze dienstverlening naar alle Penitentiare Inrichtingen.

Perspectief Herstelbemiddeling droeg ook afgelopen jaar bij aan het project Herstelcirkels, waarin naasten actief

Project Inclusie

KOM NAAR ONS TOE WAAR BEN JIJ?

Binnen onze ideale visie kent iedereen Perspectief Herstelbemiddeling, en weet iedereen wat we doen en wat je eraan kunt hebben. Maar is herstelbemiddeling ook daadwerkelijk toegankelijk voor iedereen? Dat is de vraag die centraal staat in ons Project Inclusie, dat in 2024 van start is gegaan, en ook een vervolg krijgt in 2025. Het afgelopen halfjaar heeft de focus vooral gelegen op hoe wij (informatie over) onze dienstverlening toegankelijker kunnen maken voor mensen met een niet-Nederlandse of bi-culturele achtergrond. Dit begon bij het maken van een volledige Engelse versie van onze website. Hierdoor hebben mensen die geen of weinig Nederlands spreken (maar wel Engels) toegang tot alle over ons beschikbare informatie, en kunnen zij zich aanmelden via ons Engelstalige aanmeldformulier. Een mooie eerste stap in het toegankelijker maken van onze dienstverlening voor niet-Nederlandstaligen, met als bijeffect dat het ook een eerste stap kan vormen richting gemakkelijkere kennisuitwisseling en samenwerking met herstelrechtorganisaties in het buitenland.

PANELGESPREK EN PARTNERS

Om meer te weten te komen over wát hun wensen en behoeften zijn, hebben we een panelgesprek georganiseerd met een aantal mensen met niet-Nederlandse of bi-culturele achtergrond. We hebben hen vragen voorgelegd die gingen over hun kijk op hulpverlening in het algemeen, herstelbemiddeling als concept, onze werkwijze, en hoe zij meestal omgaan met ingrijpende gebeurtenissen in hun

omgeving. Dit heeft ons een aantal inzichten gegeven, waarbij het belangrijkste punt ging over het bereiken van mensen met niet-Nederlandse of bi-culturele achtergrond: 'de boodschap moet niet zijn kom naar ons toe, maar waar ben jij?'. Het belang van aanwezig zijn op locaties waar mensen uit deze doelgroep samenkomen moest volgens de panelleden niet onderschat worden. In het komende jaar gaan we hard aan de slag met het leggen van nieuwe contacten en aanwezig zijn op locaties, om op deze manier meer mensen met verschillende achtergronden te bereiken. Ook wordt er in 2025 een tweede panelgesprek gepland om soortgelijke vragen voor te leggen aan niet-Nederlandstaligen.

KENNISUITWISSELING

Uitwisseling met verschillende organisaties kan ons ook helpen inspiratie op te doen om onze communicatie en dienstverlening nog inclusiever te maken. Dit was dan ook het doel van onze kennissessie met de Gemeente Utrecht. Onderwerpen waren onder andere inclusieve vacatures en werving, het uitstralen van inclusiviteit, netwerkpartners en digitale inclusie.

Misschien wel het belangrijkste punt is dat diversiteit en inclusie niet als project gezien moeten worden, maar als visie. Het zijn uitgangspunten die permanent onderdeel moeten zijn van een organisatie om echt effect te hebben. Met deze visie gaan wij met veel nieuwe inspiratie en optimisme ons in het komende jaar weer hard inzetten om herstelbemiddeling nog beter toegankelijk te maken voor iedereen.

worden betrokken in herstel van en met zedenslachtoffers. Perspectief heeft binnen dit project gesprekken begeleid tussen zedenslachtoffers en hun naasten. De ambitie is om dit in 2025 als reguliere dienstverlening aan te bieden, zodat ook langs deze weg zoveel mogelijk slachtoffers, daders en andere betrokkenen kunnen worden geholpen.

INNOVATIETRAJECTEN JONGEREN, INCLUSIE EN ONLINE CRIMINALITEIT

In 2024 zijn we gestart met innovatietrajecten jongeren, inclusie en online criminaliteit.

Binnen het traject online criminaliteit verkenden we de impact van de stijging van (de verschillende vormen van) online criminaliteit op onze dienstverlening. Welke vormen kunnen we onderscheiden, hoe kunnen we daarop goed anticiperen, weten mensen ons te vinden, welke dilemma's spelen daarbij en wat vraagt dat van onze bemiddelaars? Ook verkenden we de mogelijkheden van de inzet van herstelbemiddeling daarbij en of dat nog een doorontwikkeling vraagt. In 2025 gaan we aan de slag met de opvolging van de aanbevelingen van deze verkenning.

“De boodschap van Perspectief Herstelbemiddeling is dat herstelbemiddeling er is voor alle betrokkenen van een ingrijpende gebeurtenis. Om dit waar te kunnen maken is het erg belangrijk dat wij aandacht besteden aan de inclusiviteit van onze communicatie en dienstverlening.”

LUCA DULLAART – PROJECTMEDEWERKER

De innovatietrajecten jongeren en inclusie hebben als doel het verbeteren van de bereikbaarheid en vindbaarheid van onze dienstverlening voor verschillende groepen in de maatschappij, en indien nodig het doorontwikkelen daarvan.

Binnen het innovatietraject jongeren is een jongerenpanel geraadpleegd. Een tweede staat gepland in 2025. Communicatiemateriaal is ontwikkeld, waaronder een infographic voor jongeren in detentie. Eén van de moduledagen stond in het teken van jongeren. In 2025 wordt een aantal

vervolgacties opgepakt, zoals het onderzoeken van nieuwe communicatiekanalen.

PARTNERSCHAP

De samenwerking met onze partners is cruciaal voor betrokkenen om de keuze te kunnen maken voor herstelbemiddeling. Zij kunnen hun cliënten er op attenderen en de optie bespreekbaar maken. Ook afgelopen jaar was partnerschap daarom een speerpunt voor Perspectief Herstelbemiddeling. Naast de voortzetting en intensivering van de samenwerking met de huidige partners, waaronder Slachtofferhulp Nederland, politie, Eigen Kracht Centrale, Openbaar Ministerie, de Penitentiaire Inrichtingen, de reclasseringsorganisaties en het Centraal Justitieel Incasso Bureau, hebben we ook de samenwerking met nieuwe partners verkend, zoals met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

“We geven met herstelbemiddeling regie terug aan die mensen die daar behoefte aan hebben. Of je nu werkt bij de politie, rechtbank of slachtofferhulp: informeer slachtoffers hierover. Er zijn zoveel momenten waar het kan passen, maar het is niet verplicht. Het slachtoffer maakt uiteindelijk zelf de keuze.”

YVANKA OP DEN KELDER – BEMIDDELAAR

INTENTIEVERKLARING TOT SAMENWERKING MET SLACHTOFFERHULP NEDERLAND EN DE RECLASSERINGSORGANISATIES

De afgelopen twee jaar heeft Perspectief Herstelbemiddeling met de drie reclasseringsorganisaties (3RO) en Slachtofferhulp Nederland verkend hoe beter en vaker samen te werken. Vanuit de gedachte dat dit ten goede komt aan de ondersteuning die we bieden aan slachtoffers en daders.

Onder de vlag van deze intentieverklaring hebben op een aantal nieuwe plekken in het land uitvoerende professionals met elkaar casuïstiekoverleggen gevoerd. De

reclasseringsorganisaties leren zo meer over mogelijkheden om het slachtofferperspectief mee te nemen in hun werk met de daders. En voor Slachtofferhulp Nederland geldt hetzelfde, maar dan omgekeerd. Perspectief Herstelbemiddeling kan inspringen daar waar onderling contact meerwaarde heeft. De organisaties leerden elkaar beter kennen en weten elkaar daardoor makkelijker te vinden.

In dit kader organiseerden we ook een filmmiddag met nabespreking in Amsterdam. De film *Je verrai toujours vos visages* werd getoond aan professionals van de verschillende organisaties. Het verhaal vertelt over een herstelbemiddelingstraject tussen een slachtoffer van seksueel geweld en de dader, en een dialooggroep in de gevangenis waarin slachtoffers en daders van verschillende geweldsdelicten met elkaar in gesprek gaan. Na de film spraken de aanwezigen met elkaar over wat zij zagen.

SAMENWERKING BIJ DE AANPAK VAN SEKSUEEL GEWELD EN SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Tussen de partners in de straf- en zorgketen is op het terrein van de aanpak van seksueel geweld afgelopen jaar intensief samengewerkt. Er is een gedeelde urgentie tot samenwerking om slachtoffers en daders zo goed mogelijk te helpen, seksueel geweld te voorkomen waar mogelijk en herhaling te voorkomen.

Binnen het landelijk actieprogramma 'versterken ketenaanpak zedenzaken' werken we samen met verschillende partners uit de strafrechtketen om doorlooptijden te verkorten en herstelrecht breder in te zetten. Binnen dit programma zijn we met Slachtofferhulp Nederland de pilot 'actief aanmelden' gestart, in navolging van de pilot met de zedenfrontoffice van de politie in Amsterdam. Na toestemming worden slachtoffers, die zich gemeld hebben bij Slachtofferhulp Nederland, door een bemiddelaar gebeld om hen te informeren over herstelbemiddeling. Zodat zij goed geïnformeerd zijn en zelf de regie hebben om daar een vervolg aan te geven.

Ook werken we samen met Slachtofferhulp Nederland, Centrum Seksueel Geweld, Veilig Thuis, de politie, het Openbaar Ministerie, de Verenigde Nederlandse Gemeenten, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Justitie en Veiligheid, aan een gezamenlijk entree voor slachtoffers van seksueel geweld.

Ook zijn we vanuit onze expertise actief aangesloten bij het Nationale Actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld van regeringscommissaris Mariëtte Hamer.

“Ook wanneer de belevingen uit elkaar liggen, kan bemiddeling iets opleveren als beiden naar elkaar willen luisteren.”

TAMARA VAN DEN BOSCH - BEMIDDELAAR

PILOT LETSELSCHADE

De Letselschade Raad, Verbond van Verzekeraars, Vrije Universiteit Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam, Slachtofferhulp Nederland, Nationale Nederlanden, ARAG en Perspectief Herstelbemiddeling hebben de handen ineen geslagen binnen de pilot letselschade. Doel is om in de letselschadepraktijk contact tussen betrokkenen na een verkeersongeval actief te stimuleren. Eén van de bevindingen van de samenwerking is dat betrokkenen het waarderen dat zij van herstelbemiddeling op de hoogte worden gebracht en dat het alleen al 'weten' een meerwaarde heeft voor hun herstel. Ook worden de gesprekken met een bemiddelaar en de vervolgstappen als helpend ervaren voor het verwerkingsproces. Bovendien is de ervaring dat met de inzet van herstelbemiddeling het proces van de schaderegeling soepeler verloopt.

KWALITEIT, DESKUNDIGHEID EN ONDERZOEK

KWALITEIT EN DESKUNDIGHEID

De kwaliteit van de dienstverlening hangt nauw samen met de deskundigheid van de medewerkers. Daarom investeert Perspectief Herstelbemiddeling hier structureel in. Er zijn verschillende moduledagen georganiseerd. Onder andere over motiverende gespreksvoering. Ook is een moduledag besteed aan groepsherstelgesprekken en het werken met jongeren. Tot slot stond een moduledag in het teken van herstelbemiddeling na seksueel geweld. Verschillende partners zijn daarbij aangesloten om hun expertise te delen, waaronder Eigen Kracht Centrale, Centrum Seksueel Geweld en het Openbaar Ministerie.

Verder doen de bemiddelaars van Perspectief Herstelbemiddeling aan intervisie en casuïstiekbespreking, ontvangen zij werkbegeleiding, en doen ze aan reflectie, evaluatie en collegiale toetsing. Op jaarbasis voeren ze ten

minste 20 bemiddelingstrajecten uit om voldoende vliegreuren te maken.

Daarnaast zijn verschillende vormen van psychosociale ondersteuning mogelijk, zoals een mental check up.

Ook onderdeel van kwaliteit zijn een laagdrempelig en toegankelijk aanmeldproces en goede informatievoorziening. Hier hebben we afgelopen jaren in geïnvesteerd om de drempel voor betrokkenen zo laag mogelijk te maken. Eén van de ontwikkelingen van afgelopen jaar is dat aanmelders (die niet via een verwijzer komen) niet alleen per mail een ontvangstbevestiging ontvangen, maar ook binnen 3 dagen gebeld worden door een collega van het aanmeldpunt. Om te laten weten dat we de aanmelding goed ontvangen hebben, eventueel meer uitleg te geven en te checken of iemand nog vragen heeft.

“Dát je de keuze maakt om te onderzoeken of herstelbemiddeling kan bijdragen, kan een grote stap zijn. Dat iemand dit heel spannend vindt, horen we met regelmaat. Door na een aanmelding snel contact te leggen, kunnen mogelijke vragen of zorgen besproken worden. Dat kan geruststellend werken, bijvoorbeeld om te horen dat een herstelbemiddelingsproces in jouw tempo gaat en heel zorgvuldig wordt vormgegeven.”

SUZANNE MOLENDIJK – MEDEWERKER AANMELDPUNT

ONDERZOEK

Bij Perspectief Herstelbemiddeling streven we naar de best mogelijke dienstverlening. Daarom vinden we het belangrijk om mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek. We doen dit op verschillende manieren en werken hiervoor samen met universiteiten, hogescholen en wetenschapsinstituten, waaronder het Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR), de Universiteit Twente, de Universiteit Utrecht, de Vrije Universiteit Amsterdam, de Universiteit van Amsterdam en Avans Hogeschool.

NSCR ONDERZOEK NAAR DE EFFECTEN VAN HERSTELBEMIDDELING

In 2024 werd door de NSCR onderzoekers Marleen Kragting MSc en dr. Alice Bosma verder gewerkt aan het onderzoek naar de effecten van herstelbemiddeling¹. In 2025 zal het onderzoek vervolgd worden en zullen de (eerste) onderzoeksresultaten gepresenteerd kunnen worden. Het onderzoek loopt door tot eind 2025.

¹ Onder begeleiding van hoogleraar criminologie Antony Pemberton.

² Onder begeleiding van hoogleraar mediation Sven Zebel en hoogleraar sports, risks and safety Nicolette Schipper-van Veldhoven.

³ Onder begeleiding van Mr. dr. Lydia Dalhuisen.

INZET VAN VIRTUAL REALITY IN HERSTELBEMIDDELINGSTRAJECTEN

In 2024 heeft de Universiteit Twente, in samenwerking met Perspectief Herstelbemiddeling, het onderzoek naar de inzet van Virtual Reality in herstelbemiddeling verder uitgevoerd. Het eerste deel van het onderzoek heeft een aantal inzichten gegeven over wat belangrijk is om mee te nemen in de verdere ontwikkeling van de VR-applicatie.

HERSTELBEMIDDELING NA (SEKSUEEL) GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG IN DE SPORT

Perspectief Herstelbemiddeling werkte in 2024 mee aan het promotieonderzoek van Marleen Haandrikman MSc van de Universiteit Twente². Dit onderzoek loopt in 2025 door. Het onderzoek richt zich onder andere op de inzet van herstelbemiddeling in sportzaken. In het onderzoek wordt getracht inzicht te krijgen in het perspectief van slachtoffers en daders om deel te nemen aan een herstelbemiddelingstraject en hoe dit bijdraagt aan de empowerment van beide groepen.

SLACHTOFFERGERICHT WERKEN IN DE FORENSISCHE BEHANDELSETTING

In 2024 startte, ook in het kader van een promotietraject, een onderzoek naar slachtoffer-dader bemiddeling binnen forensische behandeltrajecten. Mr. Mieke Knoppers (Universiteit Utrecht, departement rechtsgeleerdheid Willem Pompe Instituut) voert dit onderzoek uit³. De focus van dit onderzoek richt zich op het verkrijgen van inzicht in de redenen om wel of niet deel te nemen aan herstelbemiddeling vanuit het oogpunt van verschillende belanghebbenden, met name: slachtoffers, daders, therapeuten en bemiddelaars.

BESCHERMING PERSOONSGEGEVENS

Deelnemers aan herstelbemiddeling moeten erop kunnen vertrouwen dat de informatie die ze aan Perspectief Herstelbemiddeling verstrekken in goede handen is. Ditzelfde geldt voor de professionals waarmee we samenwerken. Daarom besteedden we ook in 2024 veel aandacht aan een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens.

We werkten met een Jaarplan Privacy dat doorlopende

Herstelbemiddeling in zedenzaken in relatie tot het strafproces

Melissa Griemink heeft, onder begeleiding van hoogleraar mediation Sven Zebel, onderzoek gedaan aan de Universiteit Twente naar de plek van herstelbemiddeling in zedenzaken ten opzichte van het strafproces.

Onderstaande factsheet geeft een samenvatting van de belangrijkste resultaten van het onderzoek. Opvallend was vooral dat bijna een kwart van de aanmeldingen binnen een maand na het voorval gedaan werd. Dit had vaak te maken met het feit dat de betrokkenen bekenden van elkaar waren, en op de één of andere manier met elkaar verder moesten. Al deze vroege aanmeldingen werden door slachtoffers gedaan.

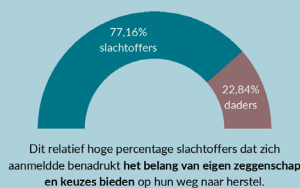
Dit benadrukt het belang van de inzet van herstelbemiddeling in de politiefase en het goed informeren van slachtoffers over hun opties, ook als het pas kortgeleden is gebeurd. Zoals in de verdieping genoemd wordt, gaven veel slachtoffers ook aan dat alleen het gesprek met de bemiddelaar een stukje herstel bood. Iedere stap van het proces kan bijdragen aan herstel, dus is het van groot belang om slachtoffers zelf te laten beslissen welke stappen zij wel of niet willen zetten. Ook toont het onderzoek aan dat herstelbemiddeling en het strafproces in zedenzaken elkaar niet in de weg zitten, maar juist aanvullend werken.

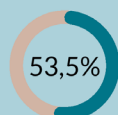
Aanmelding van zedenzaken bij Perspectief Herstelbemiddeling (PHB)

Bevindingen en conclusies op basis van onderzoek door Melissa Griemink en Sven Zebel (Universiteit Twente) over 232 zedenzaken uit 2022, aangemeld voor bemiddeling tussen slachtoffer en dader.

Wie meldde zich aan?

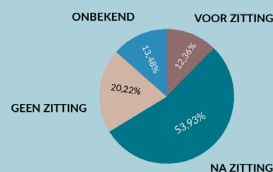

Hoeveel slachtoffers deden geen aangifte?

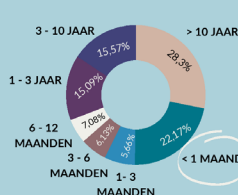
Meer dan de helft van slachtoffers deed geen aangifte bij de politie.

Timing van aanmeldingen van zaken waarin aangifte werd gedaan

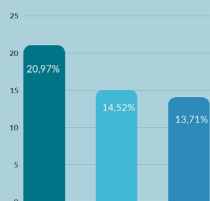
Voor de aanmeldingen waarin sprake was van een lopende strafzaak hanteerde Perspectief Herstelbemiddeling een werkwijze waarbij afstemming plaatsvond met de betrokkenen en (strafrecht)professionals over de aanpak en timing van het bemiddelingstraject, zodat de bemiddeling aanvullend werkte en **geen belemmering vormde voor de strafzaak**. Dit betrof 12.36% van de aanmeldingen waarbij aangifte werd gedaan (4.7% van het totaal).

Wanneer meldden zij zich aan?

Bijna een kwart meldde zich binnen een maand na het voorval, en iets meer dan een kwart meldde zich meer dan 10 jaar later. Dit wijst erop dat **flexibiliteit en toegankelijkheid op ieder moment** in het proces van herstel belangrijk zijn.

Waarom deden slachtoffers geen aangifte?

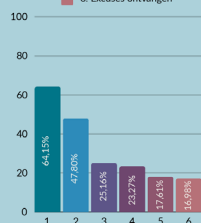
De voornaamste reden voor slachtoffers om geen aangifte te doen, was omdat zij herstelbemiddeling zagen als alternatief voor het strafrecht. Daarna waren de voornaamste redenen juridisch (bijv. gebrek aan bewijs) en persoonlijk (bijv. twijfels over de toegevoegde waarde van een aangifte). Dit gegeven benadrukt het belang van herstelbemiddeling als **alternatief op het strafrecht**, en het belang van slachtoffers hier goed over informeren.

Door een ondersteunende en persoonlijke aanpak, met focus op emotioneel herstel, kan Perspectief Herstelbemiddeling een waardevol alternatief en aanvulling op het strafrecht zijn voor betrokkenen in hun proces van verwerking.

Waarom herstelbemiddeling?

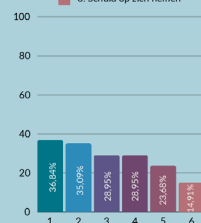
Motivaties slachtoffers

1. Impact vertellen
2. Vragen stellen
3. Afsluiting
4. Erkenning
5. Afspraken maken
6. Excuses ontvangen

Motivaties daders

1. Bijdragen herstel slachtoffer
2. Excuses maken
3. Verhaal vertellen
4. Vragen stellen
5. Afsluiting
6. Schuld op zich nemen

Deze grafieken geven de zes meest voorkomende motivaties van daders en slachtoffers aan. Uit de overeenkomsten blijkt dat de behoeftes van slachtoffers en daders vaak op elkaar af te stemmen waren, en zij op die manier **elkaar iets te bieden hadden in het herstelproces**.

Verdieping vroege aanmeldingen door Perspectief Herstelbemiddeling

100%

Alle aanmeldingen die binnen een maand werden gedaan, waren gedaan door slachtoffers. In alle gevallen waren slachtoffer en dader bekenden van elkaar.

Bij de helft van de aanmeldingen vond op korte termijn een vorm van bemiddeld contact plaats.

50%

In de gevallen waarbij geen contact heeft plaatsgevonden, was dit in het merendeel van de gevallen omdat het oriënterend gesprek met de bemiddelaar voldoende bleek op dat moment. Ook bleek dat alleen het weten van de mogelijkheid van contact herstel bood.

Omdat ze vaak in dezelfde omgeving verkeerden, waren betrokkenen in veel gevallen op zoek naar een manier om zich tot elkaar te kunnen verhouden na de gebeurtenis, of wilden ze bijvoorbeeld niet bang zijn om elkaar tegen te komen.

aandacht borgt voor zowel de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens als het gedrag van onze medewerkers in relatie tot privacygevoelige informatie. Er werden onder andere twee awareness bijeenkomsten gehouden voor de medewerkers. Ook is er een privacy beleidskader. De functionaris gegevensbescherming (FG) hield toezicht op de gegevensverwerking.

Meer informatie over de uitgangspunten voor gegevensverwerking en -opslag is terug te lezen in het privacyreglement op de website. Daar is ook het Klachtenreglement privacy te vinden.

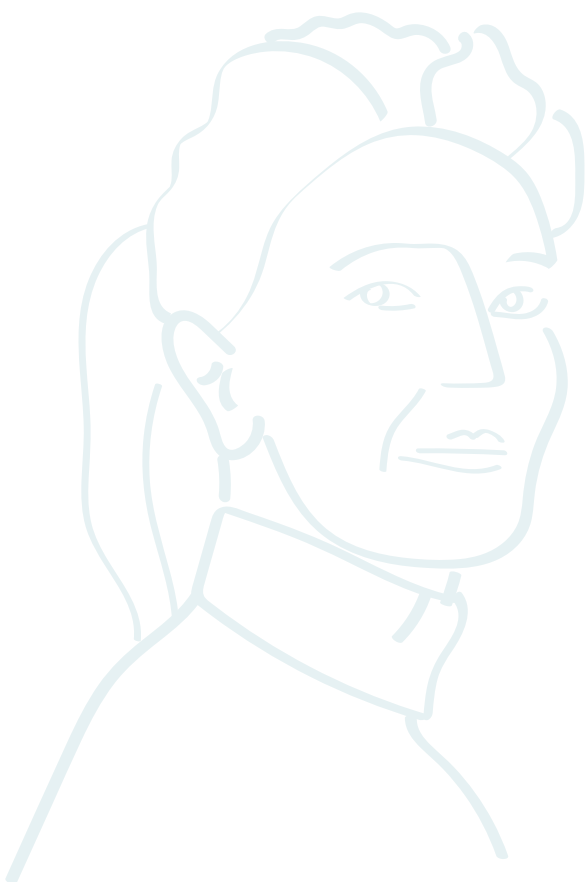
KLACHTEN

Perspectief Herstelbemiddeling heeft een eigen klachtenreglement dat voor iedereen beschikbaar is via de website van de organisatie. Er is een onafhankelijke klachtadviescommissie bestaande uit drie onafhankelijke leden: Dhr. mr. D.A.C. Koster, raadsheer gerechtshof Amsterdam, dhr. mr. S.G.H. van Krugten, zaakregisseur bij het CJIB/AICE en mevr. J. Benjamins, psycholoog.

De heer Koster is per 1 mei 2024 als voorzitter van de klachtadviescommissie benoemd. Hij is daarmee mevrouw K. van der Kraats opgevolgd, die per 1 april 2024 is gestopt.

Op 1 september 2024 was de maximale zittingstermijn van mevrouw M. Stuyt verstreken. Naar aanleiding hiervan is op 2 december 2024 mevrouw J. Benjamins benoemd als algemeen lid van de Klachtadviescommissie, deskundige op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg.

In 2024 hebben we twee klachten binnengekregen die op een juiste manier zijn afgehandeld.

BREDE BEKENDHEID HERSTELBEMIDDELING

We streven ernaar dat iedereen onze dienstverlening kent, begrijpt wat wij doen en weet wat je eraan kan hebben. Zodat men zelf de keuze kan maken om zich aan te melden voor herstelbemiddeling. Hierbij een overzicht van onze communicatieactiviteiten van 2024.

In 2024 richtten we ons met name op betrokkenen na seksueel grensoverschrijdend gedrag, na een verkeersongeval of een geweldsmisdrijf. Ook hebben we in het afgelopen jaar de focus gelegd op innovatie, een laagdrempelige toegang tot herstelbemiddeling, samenwerking met onze partners en het geven van bekendheid aan herstelrecht en herstelbemiddeling.

ONLINE ZICHTBAARHEID

Het aantal mensen dat onze website bezoekt is groeiende. Dat waren er in 2024 23.000, een groei van 15% ten opzichte van het jaar ervoor. In oktober 2024 ging een volledig Engelse

versie van onze website online, zodat ook Engelssprekende bezoekers kennis kunnen maken met onze dienstverlening. Deze site krijgt nu zo'n 100 bezoekers per maand. Ook op onze social media kanalen, met name LinkedIn en Instagram, groeide het aantal bezoekers en volgers.

VIDEO'S MET UITLEG

Om op een persoonlijke wijze uitleg te geven over herstelbemiddeling, maakten we in het voorjaar van 2024 vijf korte video's:

- Waarom herstelbemiddeling?
- Hoe werkt herstelbemiddeling?
- Herstelbemiddeling na seksueel geweld
- Restorative mediation (in het Engels, voor de Engelse website)
- Contact na een verkeersongeval – zo werkt herstelbemiddeling

De video's zijn op onze website geplaatst om naast de tekst ook met bewegende beelden uitleg te geven over herstelbemiddeling. De video's zijn ook via YouTube te bekijken.

CAMPAGNE HERSTELBEMIDDELING NA EEN VERKEERSONGEVAL

In het najaar, van half september tot eind november, hebben we middels een campagne extra aandacht besteed aan het onderwerp herstelbemiddeling na een verkeersongeval. Het aantal zware slachtoffers en doden in het verkeer stijgt ieder jaar. Juist in verkeerszaken kan herstelbemiddeling veel betekenen voor betrokkenen. Vaak leven er bij beide partijen nog veel vragen: hoe is het gebeurd, hoe gaat het met de ander? Beide kanten ervaren nog lang negatieve gevoelens na het ongeval. In 2024 heeft Perspectief Herstelbemiddeling om die reden extra aandacht aan dit thema besteed om te zorgen dat meer mensen weten over onze dienstverlening en zich ervoor aanmelden.

MEDIA

In de landelijke media werd met regelmaat aandacht besteed aan herstelbemiddeling. Hierbij een aantal voorbeelden:

- Op de website van **Libelle** vertelde een moeder over haar zoon die een dodelijk verkeersongeval had veroorzaakt, en hoe hij met nabestaanden in gesprek is geweest.

- Bemiddelaar Tamara van den Bosch vertelde in **De Vriendin** over haar werk als bemiddelaar.
- Op **NPO Radio 1** besteedde het programma De Nieuws BV aandacht aan herstelbemiddeling na seksueel geweld, waarbij een ervaringsdeskundige haar verhaal vertelde.
- Ten tijde van het van kracht gaan van de nieuwe zedenwet op 1 juli 2024, publiceerde **Trouw** een aantal artikelen rondom het onderwerp zedenmisdriven, en schreven ze over de mogelijkheid van herstelbemiddeling na seksueel geweld.
- Er verschenen afgelopen jaar ook verschillende **podcasts** waarin het onderwerp herstelbemiddeling aan bod kwam. In **Het Misdaadbureau**, van het gelijknamige radioprogramma van NPO Radio 1, werd Jordi geïnterviewd. Jordi is veroordeeld geweest voor gewapende roofovervallen en is met slachtoffers in gesprek geweest. Ook de podcast **Veroordeeld** wijdde een aflevering aan het ervaringsverhaal van Jordi. In een andere populaire podcast, **Held in Eigen Verhaal**, was Sonja te gast. Sonja vertelde haar ervaring met herstelbemiddeling: zij ging 20 jaar nadat ze verkracht was als 20-jarige, in gesprek met de man die haar had verkracht. De podcast is al meer dan 5000 keer beluisterd.

Op onze [website](#) zijn alle media-uitingen terug te vinden:
Pers en media | Perspectief Herstelbemiddeling.

VOORLICHTING EN CONGRESSEN

Om professionals te informeren over de mogelijkheid van herstelbemiddeling, organiseerden we bijeenkomsten en droegen we bij aan verschillende congressen, onder andere:

- In februari 2024 organiseerden we voor leidinggevendenden van **Slachtofferhulp Nederland** een rondetafelbijeenkomst.
- In maart 2024 sprak directeur Nathalie de la Cousine op een congres van **PsyQ** om psychologen te informeren over herstelbemiddeling.
- In september 2024 gaven twee collega's een workshop op het **PPS-congres van het Verbond van Verzekeraars** om professionals in de letselschadebranche te informeren over de mogelijkheid van herstelbemiddeling na een (verkeers)ongeval.
- In november 2024 spraken twee collega's op het landelijke congres van **Centrum Seksueel Geweld**.
- In november 2024 verzorgden we samen met **Eigen Kracht Centrale** een workshop voor de coördinatoren van Eigen Kracht Centrale.

Daarnaast verzorgden we voorlichtingen aan teams van onder andere de zedenpolitie, Slachtofferhulp Nederland, Penitentiaire Inrichtingen en reclasseringsorganisaties.

Onderzoek soft-justice frame van herstelrecht

door Julie Koreman, stagiair communicatie

Herstelrecht wint aan erkenning als een waardevolle aanvulling op en naast het strafrecht. Toch wordt herstelrecht nog niet breed toegepast, onder andere door hardnekkige misvattingen in de samenleving. Media spelen hierin een rol: hoe herstelrecht wordt gepresenteerd in nieuwsberichten kan invloed hebben op hoe het publiek herstelrecht begrijpt en waardeert. Julie Koreman heeft, in het kader van haar afstuderen aan de Universiteit van Amsterdam (communicatiewetenschappen), onderzocht in hoeverre Nederlandse media gebruik maken van het soft-justice frame in hun berichtgeving over herstelrecht. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in hoe media herstelrecht framen en welke impact dit kan hebben op de publieke perceptie.

Het soft-justice frame verwijst naar een manier van berichtgeving waarin herstelrecht wordt neergezet als een 'zachte' en (daarmee) minder effectieve vorm van justitie. Bijvoorbeeld door stereotypering van slachtoffers als zwak, hulpeloos en puur onschuldig, en stereotypering van daders als individuen met negatieve eigenschappen. Ook een voorbeeld van een soft-justice frame is de nadruk op verzoening leggen, waardoor herstelrecht wordt gepresenteerd als een emotioneel proces gericht op harmonie, in plaats van op verantwoordelijkheid en het herstellen van schade.

Uit de resultaten blijkt dat we kunnen spreken van een aanwezigheid van het soft-justice frame in de Nederlandse berichtgeving over herstelrecht. Daarnaast bleek dat wanneer er een professional, bijvoorbeeld van Perspectief Herstelbemiddeling of Restorative Justice Nederland aan het woord kwam, er minder sprake was van aanwezigheid van het soft-justice frame.

Een aanbeveling uit het onderzoek is om het "conflict management proces frame" te gebruiken⁴. Dit houdt in dat de focus wordt gelegd op het herstel van schade en dialoog tussen de dader en het slachtoffer.

Ook was een conclusie dat een effectieve samenwerking tussen professionals van herstelrecht en de media kan bijdragen aan een accuratere presentatie van herstelrecht. Professionals kunnen de media voorzien van correcte, feitelijke informatie, terwijl de media dit complexe onderwerp toegankelijker aan het publiek kunnen presenteren. Dit versterkt niet alleen het begrip, maar kan ook bijdragen aan bredere acceptatie en toepassing hiervan.

⁴ De Mesmaecker, V. (2010). Building social support for restorative justice through the media: is taking the victim perspective the most appropriate strategy? *Contemporary Justice Review*, 13(3), 239-267.

ORGANISATIE

Perspectief Herstelbemiddeling is een stichting. Op het landelijk kantoor in Utrecht werkt een team van zeven medewerkers dat zorgt voor het verwerken van de aanmeldingen, communicatieactiviteiten, beleidsontwikkeling en aansturing. Perspectief Herstelbemiddeling beschikt over 24 bemiddelaars. Zij zijn verspreid over heel Nederland werkzaam, waarbij ze zoveel mogelijk regionaal werken. Perspectief Herstelbemiddeling heeft een shared service overeenkomst met Slachtofferhulp Nederland. Op deze wijze heeft Perspectief Herstelbemiddeling ondersteuning op IT, financiën, facilitair en HR geborgd.

GOVERNANCE

De Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van de stichting Slachtofferhulp Nederland vormen tevens de Raad van Toezicht, respectievelijk de Raad van Bestuur van Perspectief Herstelbemiddeling (personele unie).

RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de realisatie van de statutaire doelstellingen van Perspectief Herstelbemiddeling. De Raad van Bestuur bestaat uit mevrouw mr R.H.M. Jansen MPA, voorzitter, en de heer drs E.M. van der Kruijk MBA, lid. De principes van de Governancecode Sociaal Werk zijn van toepassing en vormen de basis voor het handelen van de Raad van Bestuur. De taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de statuten van Perspectief Herstelbemiddeling en in diverse reglementen.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het bestuurlijk handelen en het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij Perspectief Herstelbemiddeling. De Raad van Bestuur legt jaarlijks het jaarplan en de begroting van de stichting en het bestuursverslag en de jaarrekening over het afgeronde boekjaar ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voor.

De Raad van Toezicht staat de Raad van Bestuur met raad bij en treedt op als sparringpartner. Ook vervult de Raad van Toezicht de werkgeversfunctie voor de leden van de Raad van Bestuur. De principes van de Governancecode Sociaal Werk zijn van toepassing en vormen de basis voor het handelen van de leden van de Raad van Toezicht. De taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de statuten van Perspectief Herstelbemiddeling en in diverse reglementen.

In 2024 bestond de Raad van Toezicht uit:

- **mr. P.G. (Gijs) de Vries (voorzitter),**
1e termijn, 1 juni 2023 – 1 juni 2027
- **dr. C.C. (Cecile) Exterkate,**
1e termijn, 1 januari 2021 – 1 januari 2025
2e termijn 1 januari 2025 – 1 januari 2029
- **drs. V.G. (Vincent) Moolenaar (vicevoorzitter),**
2e termijn, 1 januari 2023 – 1 januari 2027
- **ing. W.H. (Wim Henk) Steenpoorte,**
1e termijn, 1 januari 2022 – 1 januari 2026
- **mr. G.A. (Ard) van der Steur,**
2e termijn, 1 januari 2023 – 1 januari 2027

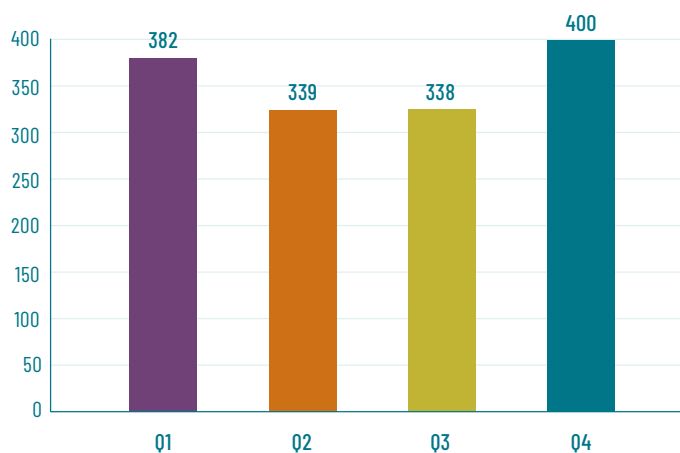

CIJFERS

AANMELDINGEN

In 2024 ontvingen we 1651 aanmeldingen. Hiervan konden 1459 aanmeldingen worden uitgezet bij een bemiddelaar. Niet alle aanmeldingen konden worden opgepakt. We hebben 41 aanmeldingen niet uitgezet bij een bemiddelaar, om eerst Mediation in Strafzaken te onderzoeken, of over te dragen. We konden 69 aanmeldingen niet oppakken omdat we de gegevens niet van het Openbaar Ministerie of de politie verkregen. Overige redenen voor het niet oppakken van zaken, zijn onder andere dat een andere dienstverlening passender was, of dat er sprake was van een contra-indicatie.

UITGEZETTE AANMELDINGEN PER KWARTAAL

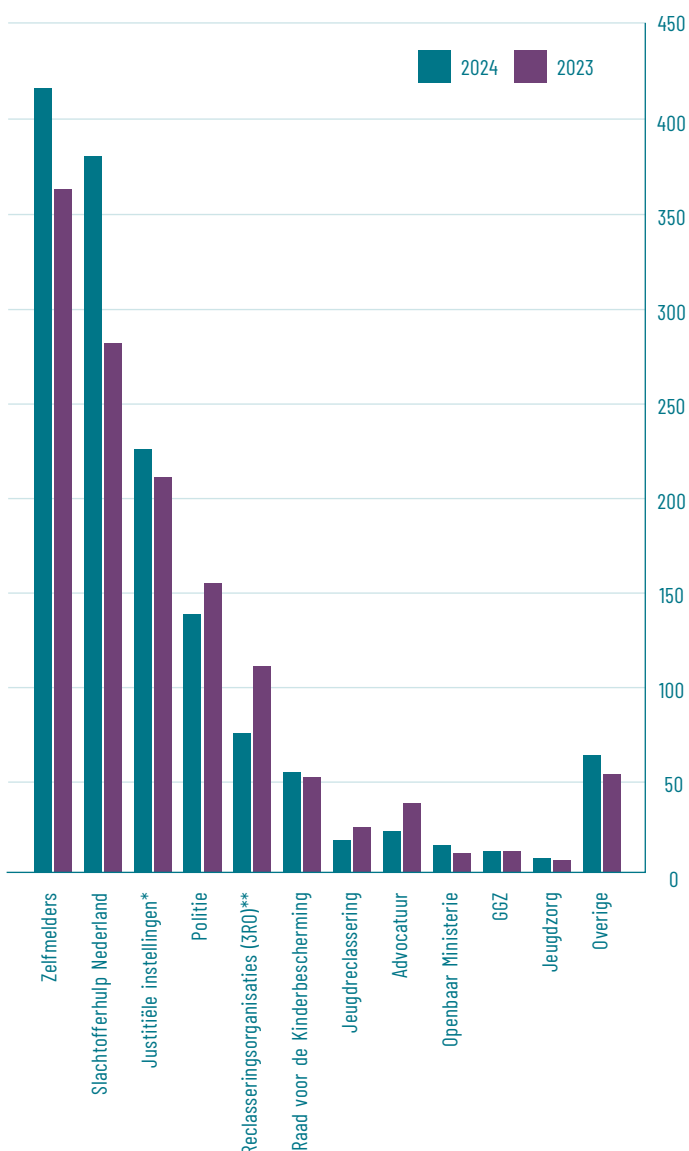

In het vervolg van dit jaarverslag gaan we uit van het totaal aantal uitgezette aanmeldingen.

WIE MELDT AAN?

Van de 1459 uitgezette zaken komen de meeste binnen via een professional die een deelnemer aanmeldt. Slachtofferhulp Nederland is opnieuw de organisatie die de meeste aanmeldingen deed; zij deden dit 391 keer in 2024. Een stijging ten opzichte van het jaar daarvoor, toen ze dit 289 keer deden. Daarna volgen de justitiële instellingen en de politie met respectievelijk 231 en 141 aanmeldingen. Dit ligt in het eerste geval iets boven de aanmeldingen in 2023 en in het tweede geval iets eronder. De aanmeldingen vanuit de reclasseringsorganisaties daalden.

AANMELDERS IN 2024 EN 2023:

* Justitiële instellingen omvat zowel de (jeugd)gevangenissen als de uitvoerende instanties van de tbs-maatregel.

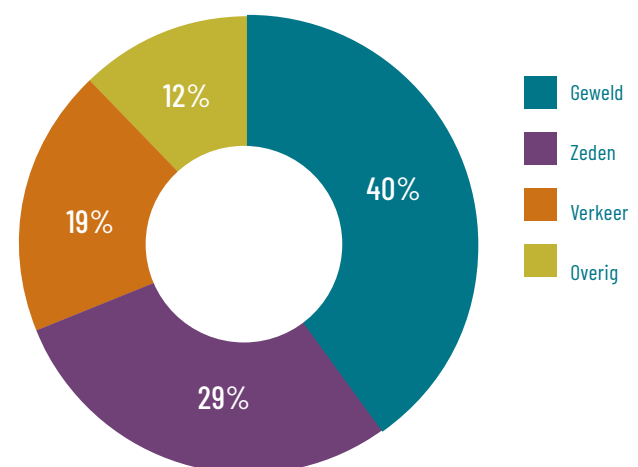
**Reclasseringsorganisaties omvat Reclaasering Nederland, de Stichting Verslavingsreclassering GGZ en het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering.

Het aantal zelfmelters vormt voor het vierde jaar op rij de grootste groep aanmelders; in 428 zaken was dit het geval. De verhouding tussen het aantal zelfmelters en verwijzers is bijna gelijk aan het jaar daarvoor. Mede doordat we inzicht hebben in hoe zelfmelters bij Perspectief Herstelbemiddeling terechtkomen, zien we terug dat onze verwijzers een brede en diverse groep betreft. Zelfmelters worden geïnformeerd over Perspectief Herstelbemiddeling via de bekende verwijzers, waarbij opvalt dat met name veel deelnemers de (zeden)politie noemen als degene die ze informeerde over herstelbemiddeling. Daarnaast zien we een brede groep nieuwere verwijzers zoals huisartsen, verzekeraars, psychologen, hulpverleningsorganisaties (onder andere op gebied van seksueel geweld), onderwijsinstanties, forensische psychiatrie en vertrouwenspersonen.

NA WELKE DELICTEN WORDT AANGEMELD?

De grootste groep delicten die wordt aangemeld zijn de geweldsdelicten. 40% van de zaken betreft een zaak uit die categorie. Daarna volgen de zedenzaken met 29% van het totaal, gevolgd door de verkeerszaken met 19%. De verhouding van het aantal gewelds- en zedenzaken ten opzichte van het totaal verschilt weinig met het patroon van 2023; toen vormden deze groepen respectievelijk 38% en 30% van het totaal. Meer opvallend is de stijging van het aantal verkeerszaken; deze steeg van 14% naar 19%. Mogelijk hebben de verkeerscampagne en de samenwerking in de pilot letselschadezaken hieraan bijgedragen. De groep met overige delicten en gebeurtenissen werd verhoudingsgewijs kleiner; van 18% in 2023 naar 12% in 2024.

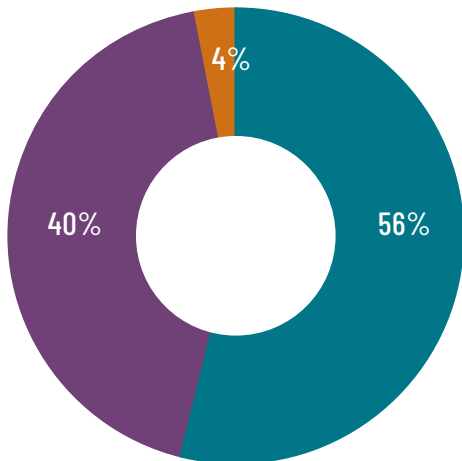
VERDELING DELICTEN

WIE NEEMT HET INITIATIEF?

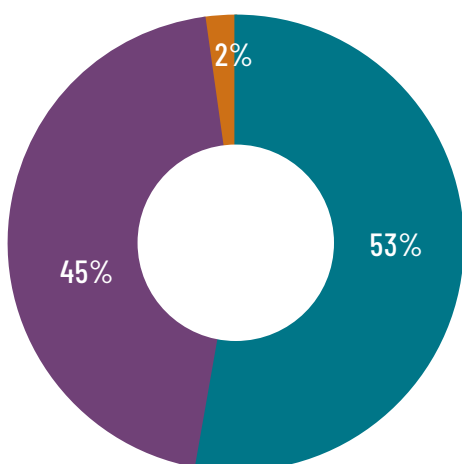
Voor het tweede jaar op rij zijn slachtoffers met 56% de grootste groep initiatiefnemers voor een herstelbemiddelingstraject. In 40% van de zaken zijn daders initiatiefnemer en in 4% van de zaken zijn dit getuigen en overige betrokkenen.

INITIATIEFNEMERS VOOR ALLE DELICTEN

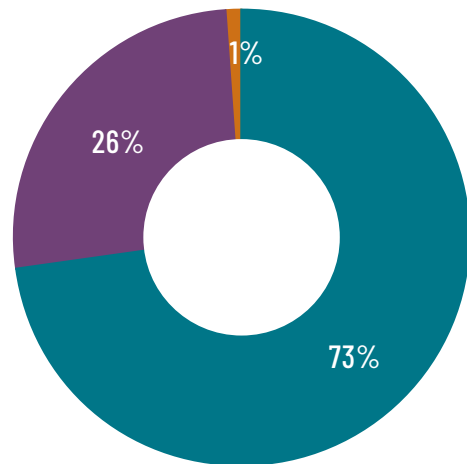

Net als in voorgaande jaren ligt het slachtofferpercentage initiatiefnemers in zedenzaken en verkeerszaken met respectievelijk 73% en 58% nog hoger. In geweldszaken zien we dat iets vaker initiatief wordt genomen door de dader: in 53% van de geweldszaken neemt de dader het initiatief tot contact.

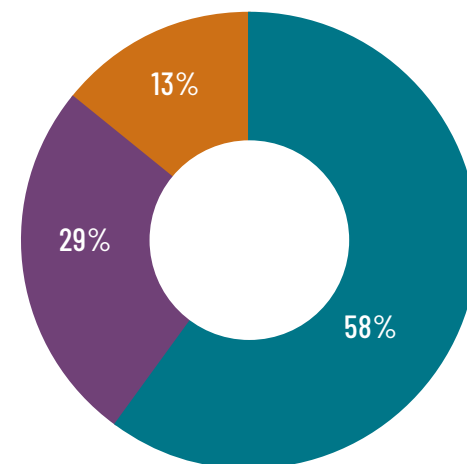
1. VERDELING INITIATIEFNEMERS GEWELD

2. VERDELING INITIATIEFNEMERS ZEDEN

3. VERDELING INITIATIEFNEMERS VERKEER

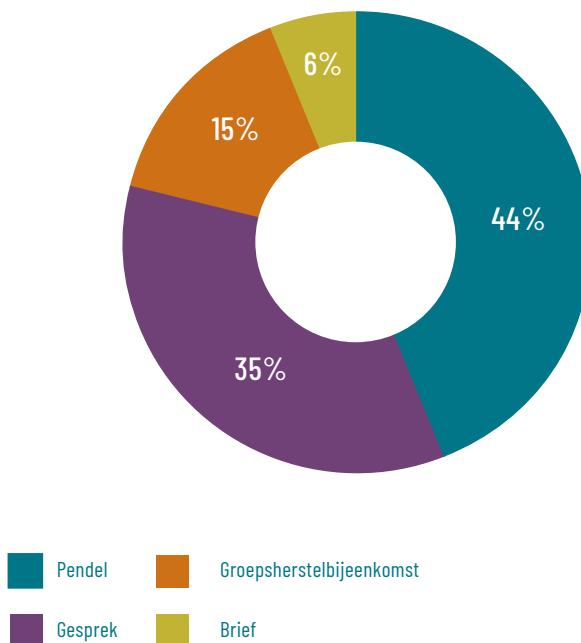
CONTACT MET DE ANDERE PARTIJ?

Als beide partijen hebben besloten door te gaan met het traject na het eerste gesprek met de bemiddelaar ('twee keer groen') leidt het vrijwel altijd tot contact. Dit percentage ligt al jaren rond 95% en in 2024 zelfs op 97%.

OP WELKE MANIER HEBBEN DEELNEMERS CONTACT?

Deelnemers bepalen zelf op welke wijze zij contact willen met de ander. De bemiddelaar helpt ze bij het in kaart brengen van de mogelijkheden. Precies de helft koos uiteindelijk voor een directe vorm van contact door te kiezen voor een persoonlijk gesprek (35%) of een groepsherstelbijeenkomst (15%). De andere helft koos voor een indirecte vorm; contact via een briefwisseling (6%) of via de bemiddelaar die met boodschappen heen en weer pendelt (44%).

VERDELING CONTACTVORMEN 2024

IEDERE STAP TELT OP WEG NAAR HERSTEL

Perspectief
herstelbemiddeling

030 - 234 00 45

www.perspectiefherstelbemiddeling.nl